

ตุนกุล

ประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิล ในไก่กระง

อิทธิพล บุญจันทร์¹ วีรพล ทวีนันท์¹ ธนาการ นะศรี¹
จิระ ศศิปริยัจันทร์² สมศักดิ์ ภัคภิญโญ²

บทคัดย่อ

ไก่กระงคงจะเป็นโรคอายุ 1 วัน จำนวน 84 ตัว แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 21 ตัว กลุ่มที่ 1 ได้รับวัคซีนเชื้อเป็น B₁ ร่วมกับวัคซีนเชื้อตายเมื่ออายุ 1 วัน ส่วนกลุ่มที่ 2 และ 3 ได้รับวัคซีนเมื่ออายุ 10 วัน โดยกลุ่มที่ 2 ได้รับวัคซีนเชื้อเป็น La Sota ร่วมกับวัคซีนเชื้อตาย และกลุ่มที่ 3 ได้รับวัคซีนเชื้อเป็น La Sota ส่วนกลุ่มที่ 4 ไม่ได้รับวัคซีน ทำการเจาะเลือดเพื่อตรวจหา HI-titers ต่อโรคนิวคาสเซิลเมื่อไก่อายุ 1, 10, 28 และ 35 วัน ทำการฉีดเชื้อพิษทัน (challenge) เมื่อไก่อายุ 35 วัน สังเกตอัตราการป่วย อัตราการตาย น้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้น อัตราแลกเนื้อ จนถึงอายุ 49 วัน พนว่าไก่กลุ่มที่ 1, 2 และ 3 มีความด้านงานโรค 90.48, 95.24 และ 100 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ ส่วนอัตราการป่วย น้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้น อัตราแลกเนื้อ และค่าเฉลี่ย HI-titers พนว่ากลุ่มที่ 2 อยู่ในระดับที่ดีกว่ากลุ่มที่ 1 และ 3 ตามลำดับ

คำสำคัญ : โรคนิวคาสเซิล วัคซีน ไก่กระง

¹ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² ภาควิชาอายุศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

โรคนิวคา塞ลเป็นโรคระบาดที่สำคัญ พนได้ทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย สาเหตุเกิดจาก Newcastle disease virus ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่ม Paramyxovirus เชื้อนี้ถูกทำลายได้ง่ายด้วยยาฆ่าเชื้อ การรมควัน (Fumigation) และแสงแดด (Schwart, 1977) การแพร่ระบาดเกิดจากไก่ป่วยขับเชื้อไวรัสป้อนอกมา กับอุจจาระ และละอองในลมหายใจ ส่วนไก่ปักติดจะรับเชื้อทางระบบหายใจและระบบทางเดินอาหาร ส่วนการติดเชื้อผ่านไข่น่าจะเกิดจาก การที่เปลือกไข่ป่นเนื้่อนอุจจาระที่มีเชื้อไวรัส (Alexander, 1988) โรคนี้มีระยะพักค้างเฉลี่ยนาน 5-6 วัน (จิโรจ, 2535) ไก่ป่วยจะแสดงอาการได้หลายระบบ เช่น ระบบทางเดินอาหาร ระบบหายใจ และระบบประสาท หรืออาจไม่แสดงอาการ ซึ่งลักษณะและความรุนแรงของอาการที่แสดงออกขึ้นกับสเตรนของเชื้อไวรัส (Jordan, 1990) โรคนี้สามารถพนได้กับไก่ทุกอายุ อัตราตายระหว่าง 0-100 เปอร์เซ็นต์ (Whiteman and Bickford, 1983) อัตราตายจะสูงในไก่เล็ก ขณะที่ไก่ใหญ่อัตราตายจะต่ำกว่า (เกรียงศักดิ์, 2531)

ในประเทศไทยพบว่ามีการระบาดของโรคนี้ในท้องที่ต่างๆ ทั่วประเทศอยู่เสมอ เนื่องจากประเทศไทยมีอากาศร้อนคลอดปี และการเลี้ยงไก่มากเลี้ยงในโรงเรือนที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี เพื่อระบายความร้อน ทำให้โรคนิวคา塞ลซึ่งกระจาบได้ง่ายทางอากาศกระจายแพร่ออกไปได้อย่างกว้างขวาง (จันทน์ และธนชัย, 2527) ปัจจุบันยังไม่มีวิธีการรักษาโรคนี้ มีเพียงการให้ยาเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อนเท่านั้น ดังนั้นจึงมีการควบคุมและการป้องกันโรคด้วยการทำวัคซีน รวมถึงการฆ่าเชื้อโรงเรือนอย่างมีประสิทธิภาพ การให้วัคซีนป้องกันโรคนิวคา塞ล เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถทำได้โดยการให้วัคซีนเมื่อไก่อายุได้ 7-12 วัน อาจให้วัคซีนเชื้อเป็นอย่างเดียว หรือให้วัคซีนเชื้อเป็นร่วมกับเชื้อตายในวันเดียวกัน (จิโรจ, 2535) สำหรับในไก่กระ逼การทำวัคซีนป้องกันโรคนิวคา塞ล 2-3 ครั้ง ทำให้เกิดผลเสียต่อไก่คือไก่จะเกิดความเครียดเนื่องจากการจับหดหายใจและเป็นการลิ้นเปลืองทั้งสองงานและเวลา (พรพิพัฒน์ และคณะ, 2530)

เนื่องจากโปรแกรมการใช้วัคซีนป้องกันโรคนิวคา塞ลในไก่กระ逼มีหลายแบบ ฉะนั้นวัตถุประสงค์ของการทดลองครั้งนี้คือเพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพโปรแกรมวัคซีนแบบต่างๆ กัน

อุปกรณ์วิธีการ

วัสดุ

1. ไก่ทดลอง ลูกไก่กระ逼คละเพศ จำนวน 84 ตัว เลี้ยงในกรงยกพื้น ให้อาหารลำเรื่จรูปและน้ำกินตลอดเวลา
2. วัคซีน
 - 2.1 วัคซีนนิวคา塞ลเชื้อเป็น เสตรน B₁ โดยวิธีพ่นเป็นละอองคัวละประมาณ $2.0 \times 10^{8.5}$ EID₅₀
 - 2.2 วัคซีนนิวคา塞ลเชื้อเป็น เสตรน La Sota หยดตัวละ 30 ไมโครลิตร ($1.0 \times 10^{9.5}$ EID₅₀)
 - 2.3 วัคซีนนิวคา塞ลเชื้อตายของบริษัท (inactivated oil adjuvant vaccine หรือ IOAV) ฉีดเข้าชั้นใต้ผิวนังนิรเวณคอ ตัวละ 0.2 มิลลิลิตร (4.0×10^8 EID₅₀)
3. เชื้อพิษไวรัสนิวคา塞ลเป็นเสตรนที่แยกได้จากท้องถิ่น จากการระบาดของโรคนิวคา塞ลในประเทศไทย นำมา challenge โดยการหยดปากตัวละ 100 ไมโครลิตร ($1.1 \times 10^{3.375}$ LD₅₀)

วิธีการ

1. แบ่งไก่ออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 21 ตัว โดยกลุ่มที่ 1 ได้ให้วัคซีนเชื้อเป็นนิวคาสเซิลสเตรน B₁ ร่วมกับวัคซีนเชื้อตาย (IOAV) เมื่ออายุ 1 วัน
2. เมื่ออายุ 10 วัน ให้วัคซีนแก่ไก่ดังนี้
กลุ่มที่ 2 ให้วัคซีนเชื้อเป็น La Sota และวัคซีนเชื้อตาย (IOAV)
กลุ่มที่ 3 ให้วัคซีนเชื้อเป็น La Sota อย่างเดียว
กลุ่มที่ 4 กลุ่มควบคุม (ไม่ให้วัคซีนใดๆ)
3. เจาะเลือดและเก็บชิ้นรั่ม เมื่อไก่อายุ 1, 10, 28 และ 35 วัน เพื่อตรวจหาแอนติบอดี้ต่อโรคนิวคาสเซิล โดยที่อายุ 1 และ 10 วัน สูมเจาะเลือดครั้งละ 30 ตัว เพื่อตรวจหาระดับแอนติบอดี้ที่ถ่ายทอดจากแม่ ส่วนอายุ 28 และ 35 วัน เจาะเลือดจากทุกดัวทุกกลุ่ม การทดสอบทางชิ้นรั่มวิทยา ตรวจหาระดับแอนติบอดี้ต่อโรคนิวคาสเซิล โดยใช้วิธี hemagglutination inhibition (HI) Test ชนิด Beta Method ตามวิธีของ Hsiung (1982)
4. ให้เชื้อพิษไวรัสนิวคาสเซิลทุกดัว เมื่อไก่อายุได้ 35 วัน และสังเกตอาการป่วยและตายเป็นเวลา 2 สัปดาห์
5. ชั่งน้ำหนักตัวไก่และน้ำหนักอาหารในช่วงอาหารในช่วงอายุ 35-49 วัน และคำนวณอัตราแลกเนื้อ และผลตอบแทนที่ได้รับ

$$\text{อัตราแลกเนื้อ} = \frac{\text{อาหารที่ไก่กินตั้งแต่อายุ 35-49 วัน}}{\text{n้ำหนักไก่ที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน}}$$

$$\text{ผลตอบแทนที่ได้รับ} = (\text{n้ำหนักไก่ที่เพิ่มขึ้น} \times \text{ราคานึ่งไก่}) - (\text{ปริมาณอาหารที่ไก่กิน} \times \text{ราคาอาหาร})$$

หมายเหตุ	ราคานึ่งไก่คิดที่กิโลกรัมละ 19 บาท
	ราคาอาหารไก่คิดที่กิโลกรัมละ 6.5 บาท
	ซึ่งเป็นราคainช่วงเดือนมกราคม 2536

6. เปรียบเทียบผลทางสถิติ โดยใช้ Student t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

ผล

จากการทดลองพบว่า กลุ่มที่ 1, 2, 3 และ 4 แสดงอัตราการป่วย 9.52, 4.76, 9.52 และ 100% เปอร์เซนต์ ตามลำดับ โดยพบว่ากลุ่มที่ 4 มีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่าการด้านหานโรคของกลุ่มที่ 1, 2, 3 และ 4 เป็น 90.48, 95.24, 100.00 และ 0 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

น้ำหนักไก่ที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่ 1, 2 และ 3 เป็น 9.06, 9.66 และ 8.19 กิโลกรัม ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ 4 น้ำหนักไก่ไม่เพิ่มขึ้น จึงไม่สามารถคำนวณอัตราแลกเนื้อ ขณะที่กลุ่ม 1, 2 และ 3 น้ำหนักเป็น 2.76, 2.55 และ

2.75 ตามลำดับ และผลตอบแทนที่ได้รับนั้น กลุ่มที่ 1, 2, 3 และ 4 คือ 9.32, 23.32, 8.97 และ -43.88 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

การเปลี่ยนแปลงค่า HI antibody titer ของไก่กลุ่มที่ 1, 2, 3 และ 4 เป็นดังนี้คือ

ไก่ที่อายุ 1 วัน เท่ากัน 7.0 ± 0.98

ไก่ที่อายุ 10 วัน เท่ากัน 5.8 ± 1.27 (เฉพาะกลุ่มที่ 2, 3 และ 4)

ไก่ที่อายุ 28 วัน เท่ากัน 1.8 ± 1.34 , 4.6 ± 1.03 , 3.4 ± 1.55 และ 0 ตามลำดับ

ไก่ที่อายุ 35 วัน เท่ากัน 2.8 ± 1.44 , 4.9 ± 1.25 , 1.9 ± 1.08 และ 0 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบผลทางสถิติของค่า HI antibody titer ของไก่ที่อายุ 28 วัน พบว่าทุกกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อไก่อายุได้ 35 วัน ก็ให้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 แสดงอัตราการป่วย การตาย เปรอร์เซนต์ความด้านทานโรค ภายหลังการได้รับเชื้อ

กลุ่ม	อายุ 35-49 วัน				
	การป่วย ¹	อัตราการป่วย (%)	การตาย ²	อัตราการตาย (%)	ความด้านทาน (%)
1	2/21	9.52 ^a	2/21	9.52	90.48 ^a
2	1/21	4.76 ^a	1/21	4.76	95.24 ^a
3	2/21	9.52 ^a	0/21	0	100.00 ^a
4	21/21	100.00 ^b	21/21	100.00	0 ^b

หมายเหตุ 1 : จำนวนป่วย / จำนวนไก่ทั้งหมด

2 : จำนวนตาย / จำนวนไก่ทั้งหมด

ตัวอักษรที่แตกต่างกันในหลักเดียวกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ตารางที่ 2 แสดงน้ำหนักไก่ที่เพิ่มขึ้นต่อกลุ่ม ปริมาณอาหารที่กินต่อกลุ่ม อัตราแลกเนื้อ และผลตอบแทนที่ได้รับ ในช่วงอายุ 35-49 วัน

กลุ่ม	น้ำหนักไก่ที่เพิ่ม ต่อกลุ่ม (กก.)	ปริมาณอาหารที่ไก่ กินต่อกลุ่ม (กก.)	อัตราแลกเนื้อ	ผลตอบแทนที่ได้รับ (บาท)
1	9.06	25.05	2.76	9.32
2	9.66	24.65	2.55	23.32
3	8.19	22.56	2.75	8.97
4	0	6.75	-	-43.88

ตารางที่ 3 แสดงการเปลี่ยนแปลงค่า \log_2 HI antibody titer ($\bar{x} \pm SD$) ที่ช่วงอายุต่างๆ

กลุ่ม	log ₂ HI antibody titer			
	อายุ 1 วัน	อายุ 10 วัน	อายุ 28 วัน	อายุ 35 วัน
1	7.0 ± 0.98	-*	1.8 ± 1.34^a	2.8 ± 1.44^a
2	7.0 ± 0.98	8.5 ± 1.27	4.6 ± 1.03^b	4.9 ± 1.25^b
3	7.0 ± 0.98	5.8 ± 1.27	3.4 ± 1.55^c	1.9 ± 1.08^c
4	7.0 ± 0.98	5.8 ± 1.27	0 ^d	0 ^d

ตัวอักษรที่แตกต่างกันในหลักเดียวกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p<0.05$)

* : ไม่ได้ทำการเจาะเลือด

วิจารณ์

จากการทดลองพบว่า ภายนอกการฉีดเชื้อพิษทันนั้น กลุ่มที่ 4 ไก่ตายหมดจึงไม่มีความต้านทานโรค เมื่อเทียบกับกลุ่มที่ 1, 2 และ 3 เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับวัคซีนจึงไม่พบรates ของ HI antibody titer ตั้งแต่ ก่อนการฉีดเชื้อพิษทัน ซึ่งสอดคล้องกับเซ็ดช์ (2523) ซึ่งกล่าวว่าแอนติบอดี้ในลูกไก่ที่ได้รับจากแม่ไก่ที่มีการให้วัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิลเป็นประจำ จะสูงเมื่อเกิดใหม่ และลดลงเรื่อยๆ จนหมดเมื่อลูกไก่อายุ 3-4 สัปดาห์ ขณะที่กลุ่มที่ 1, 2 และ 3 ซึ่งทำวัคซีนมีระดับ log₂ HI antibody titer เป็น 2.8 ± 1.44 , 4.9 ± 1.25 และ 1.9

± 1.08 ตามลำดับ นอกจากนี้ (จิโรจน์, 2535) ได้รายงานว่าระดับ HI antibody titer ตั้งแต่ 3.2 ขึ้นไป สามารถป้องกันไม่ให้เกิดตาย แต่สามารถติดเชื้อและแพร่ไวรัสได้ ส่วนไก่ที่มี HI antibody titer ระดับ 2 อาจตายได้อ่อนแรงตามถึงแม้ว่ากลุ่มที่ 3 จะมีความต้านทานโรค 100 เปอร์เซ็นต์ แต่เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่าไก่กลุ่มนี้แสดงอาการป่วยโกร姆 จึงมีผลต่อน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้น อัตราแลกเปลี่ยน และผลตอบแทนที่ได้รับ ขณะที่กลุ่มที่ 1 และ 2 จะให้ผลที่ดีกว่า เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ได้รับวัคซีนเชื้อเป็นและเชือตาย ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองต่างๆ ที่ได้ศึกษาถึงผลของวัคซีนนิวคาสเซิลเชื้อเป็นที่ให้ร่วมกับเชือตาย เมื่อเทียบกับการให้วัคซีนเชื้อเป็นชนิดเดียว (จักรกฤษณ์ และคณะ, 2532; จันทนา และหัวชัย, 2527; Kim, et al., 1989 และ Warden, et al., 1975)

ระดับ HI antibody titer ของกลุ่มที่ 2 จะสูงกว่ากลุ่มที่ 1 เมื่ออายุ 28 วัน นั้นเนื่องจากกลุ่มที่ 1 ได้รับวัคซีนในขณะที่ยังไม่แอนติบอดี้จากแม่ค่อนข้างสูง (Box, 1965) แอนติบอดี้จะต่อต้านการเพิ่มจำนวนและทำให้เกิด neutralization กับไวรัสในวัคซีน สำหรับวัคซีนเชือตาย (IOAV) นั้น โดยปกติแล้วจำนวนไวรัสในวัคซีนจะมีมากกว่าไวรัสในวัคซีนเชื้อเป็น และการที่มีส่วนผสมของ oil เป็น adjuvant นั้น ทำให้ไวรัสซึ่งเป็นแอนติเจนถูกปล่อยออกมาย่างช้าๆ ร่างกายจึงสร้างภูมิคุ้มกันได้นานขึ้น (Giambrone and Clay, 1986) เป็นผลให้กลุ่มที่ 1 และ 2 สามารถสร้างแอนติบอดี้ได้หลังจากที่แอนติบอดี้ซึ่งได้รับจากแม่ลดลง นอกจากนี้ Bennejean, et al. (1978) ได้ศึกษาถึงผลของการทำวัคซีนเชื้อเป็น B₁ ร่วมกับเชือตาย (IOAV) เมื่ออายุ 1 วัน พบว่าสามารถให้ภูมิคุ้มกันได้ในระดับที่น่าพอใจในช่วงอายุ 3 สัปดาห์แรก หลังจากนั้นภูมิคุ้มกันที่สร้างขึ้นอาจเป็นผลจากวัคซีนเชือตายซึ่งจะให้ความคุ้มโรคจนถึงอายุ 11 สัปดาห์ ซึ่งพอเพียงกับช่วงอายุการเลี้ยงไก่กระทงทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ พุนสุข. 1998 (2531). โรคนิวคาสเซิล. ใน : คู่มือโรคไก่สำหรับผู้เลี้ยง. คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 13-14.
- จักรกฤษณ์ เนื่องจำนงค์ นิทัศน์ อชาไกรสร และพรชัย ศรีคามา. 1989 (2532). การศึกษาระดับแอนติบอดี้ และความต้านทานโรคจากการทำวัคซีนนิวคาสเซิลเชื้อเป็นและเชือตายในไก่กระทง. โครงการการเรียน การสอนเพื่อเสริมประสบการณ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 278-279.
- จันทนา คุณชร ณ อยุธยา และหัวชัย ศักดิ์ภู่รัตน์. 1984 (2527). การศึกษาความต้านทานโรคนิวคาสเซิลในไก่กระทง หลังจากได้รับวัคซีนชนิดเชื้อเป็นและเชือตายเมื่อไก่ครั้งเดียวและสองครั้ง. วารสารสัตวแพทย์. 5 (1) : 25-34.
- จิโรจน์ ศศิปรีจันทร์. 1992 (2535) โรคนิวคาสเซิล. ใน : คู่มือโรคไก่. คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 5-6.
- เชิดชัย รัตนเศรษฐากุล. 1980 (2523). ปัจจัยที่ผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันโรคนิวคาสเซิล. สัตวแพทย์สาร. 31 (3) : 179-187.
- พรพิพย์ ศิริวรรณ เชิดชัย รัตนเศรษฐากุล นิมิต สีสิริกุล วินลพร ชิตศักดิ์ มาลี เมฆาประทีป และ ลักษณาภรณ์ เพฟไกรวัล. 0987 (2530). ศึกษาการใช้วัคซีนนิวคาสเซิลเชื้อเป็นและเชือตาย. ประมวลเรื่องการประชุมทางวิชาการด้านการปศุสัตว์ ครั้งที่ 6 : 256-272.

- Alexander, D. J. 1988. Newcastle Disease : Methods of spread. In : Newcastle Disease. Kluwer Academic Publication, Boston. p. 256-272.
- Bennejean, G., Guittet, M., Picault, J. P., Bouquet, J. F., Devaux, B., Gaudry, D. and Moreau, Y. 1978. Vaccination of one-day-old chick against Newcastle disease using inactivated oil adjuvant vaccine and/or live vaccine. *Avian Pathology*. 7 (1) : 13-27.
- Box, P. G. 1965. The influence of maternal antibody on vaccination against Newcastle disease. *Vet. Rec.* 77 (9) : 246-250.
- Giambrone, J. J. and Clay, R. P. 1986. Vaccination of day-old broiler chicks against Newcastle disease and infectious bursal disease using commercial live and/or inactivated vaccines. 30 (3) : 557-561.
- Hsiung, G. D. 1982. Hemagglutination and hemagglutination inhibition test. In : Diagnostic Virology. 3rd ed. Yale University Press. p. 35-41.
- Jordan, F. T. W. 1990. Paramyxoviridae (Newcastle Disease and Others). In : Poultry Diseases. 3rd ed. Bailliere Tindall, London. p. 121-132.
- Kim, J. H., Rhee, Y. O., Song, C. S. and Namgoong, S. 1989. Early Vaccination of one-day-old broiler chicks against Newcastle disease using inactivated oil or gel adjuvant vaccine and/or live B₁ vaccine. Research Reports of the Rural Development Administration. 31 (1) : 12-18.
- Schwartz, L. D. 1977. Endemic Newcastle Disease. In : Poultry Health Handbook. 3rd ed. Pennsylvania state University, Pennsylvania. p. 44-45.
- Warden, D., Furminger, I. G. S. and Robertson, W. W. 1975. Immunizing chicks against Newcastle disease by concurrent inactivated oil-emulsion and live B₁ vaccines. *Vet. Rec.* 96 (1) : 65-66.
- Whitman, C. E. and Bickford, A. A. 1983. Newcastle disease. In : Avian Disease Manual. 2nd ed. American Association of Avian Pathologists Kennett Square, Pennsylvania. p. 50-67.

For better health from start to finish

Efficacy of Newcastle disease vaccines in broiler chickens.

**Itheepol Boonjan¹ Tannakarn Nasri¹ Weerapol Taweenan¹
Jiroj Sasipreeyajan² Somsak Pakpinyo²**

Abstract

Eighty four one-day-old broiler chickens were divided into four groups of twenty on birds each. Group I were vaccinated with live (B_1) vaccine by spraying and inactivated oil-adjuvant vaccine (IOAV) were injected subcutaneously at the nape of the neck. Group 2 and 3 were vaccinated at ten-day-old. Group 2 received live La sota vaccine by eye drop and IOAV injected subcutaneously at the nape of the neck. Group 3 received live La Sota vaccine by eye drop. Group 4 were unvaccinated control. Blood samples were collected and sera were tested for Newcastle diseases antibody by the hemagglutination inhibition (HI) test at 1, 10, 28 and 35 days of age. All birds were challenged at 35 days of age. They were observed 14 days after challenge. Group 4 were found no protection (100% mortality), whereas the protection of group 1, 2 and 3 were 90.48, 95.24 and 100%, respectively. The body weight gain, feed conversion rate and mean HI-titer of group 2 were better than those of group 1 and 3, consecutively,

Key words : Newcastle disease, vaccine, broiler chickens.

¹ Faculty of Veterinary Science, Chulalongkorn University.

² Department of Veterinary Medicine, Faculty of Veterinary Science, Chulalongkorn University.